

[Udenrigsministeren].

afhængig deraf; det er haabløst for os som for alle andre Stater, der har staaet overfor Kina i denne Situation. Det, vi derimod gør ved denne Aftale, er at sige, at nu er der en Periode indtil 1. Januar 1930, hvor man søger at naa en Forstaaelse med Kina om alle Overgangsformerne paa en saadan Maade, at det sikrer danske Borgere, hvor en Aftale ikke er naaet mellem Danmark og Kina indtil denne Dag. Hvis der ikke opnaas en Forstaaelse, er man saaledes stillet bag- efter, at den gamle Retstilstand bestaar, for saa vidt man overhovedet kan tale om Retstilstand, indtil Kina har opnaaet Forstaaelse om en Nyordning med 8 andre Stater, hvoriblandt afgørende og mægtige Stater, og først naar en saadan Aftale er truffet, vil Kina kunne sætte de nye Regler retmæssigt i Kraft overfor Danmark og da med samme Indhold som overfor de paagældende Stater. Jeg tror, det er en saa vidtgaaende og yderliggaaende Sikring af danske Interesser, som der overhovedet er nogen Mulighed for at opnaa under de bestaaende Forhold.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Jeg var nu ikke helt tilfreds med den højtærede Udenrigsministers Svar med Hensyn til Spørgsmaalet om Eksterritorialitetsretten. Jeg synes i det hele, at den højtærede Udenrigsminister tager for let paa hele dette Spørgsmaal. Jeg vilde have været gladere, hvis den højtærede Minister havde meddelt os f. Eks., at vi stod i Korrespondance med navnlig Hovedmagten blandt de Magter, der har været til Forhandling paa Washington-Konferencen med England om, hvorledes man tænkte sig dette Spørgsmaal ordnet. Det behøver ikke netop at blive ordnet paa den gamle Maade. For det første er der det at bemærke, at vistnok saa langt, man kan se tilbage — i alle Tilfælde husker jeg, at det har været saaledes paa Tider endnu før Korstogene —, var det givet, at hvor to højst forskellige Civilisationer førtes sammen til Samhandel, var noget af det allerførste, der blev sørget for, at der blev etableret en Myndighed, som havde en Domsmyndighed, ikke ensidig fra det Lands Side, man besøgte, men saaledes, at det andet Lands Undersaatter var beskyttede. Og lige op til Nutiden findes akkurat det samme Forhold; den Dag i Dag har vi jo et Eksempel derpaa i den blandede Domstol i Ægypten. Noget saadant kunde man tænke sig naaet i Kina ogsaa. Men det,

der underer mig, er, at der ikke synes at være nogen Forbindelse mellem vort Udenrigsministerium og f. Eks. Englands Udenrigsministerium til Drøftelse af dette Spørgsmaal. I hvert Fald har den højtærede Udenrigsminister ikke peget paa nogen saadan Drøftelse; og derfor vilde jeg tillade mig at anbefale, at man forhørte sig i saa Henseende og søgte at faa at vide, hvad de andre gjorde. Det skal ikke være min Mening at lægge nogen Hindring i Vejen for Traktaten; jeg kan godt tænke mig, at man sagde: Hvad de andre kan gaa ind paa, kan vi ogsaa gaa ind paa. Men Spørgsmaalet kan løses paa meget forskellig Maade, og jeg vilde mene, at det har stor Interesse at faa at vide, hvorledes de store Magter, som har Interesser i dette Spørgsmaal, og hvis Interesser i saa høj Grad berøres deraf, tænker sig en saadan Løsning.

Udenrigsministeren (P. Munch): I den Henseende tror jeg at kunne berolige det ærede Medlem i Anledning af hans Forespørgsel. Naar der ved denne Traktats Vedtagelse og Godkendelse her bliver naaet dette, at de Forhandlinger, som den forudsætter, kan komme i Gang, kan jeg roligt sige, at vi fra Udenrigsministeriets Side meget nøje vil følge de Forhandlinger, som de tilsvarende Stater fører med Kina, og drage al den Nytte af disse Forhandlinger, som det paa nogen Maade er muligt at opnaa for Danmark. Jeg forstod, at det var det, det ærede Medlem mente, og det vil selvfølgelig ske.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Den højtærede Udenrigsminister har indrømmet, at toldpolitisk bliver vi ringere stillet under denne Traktat, end vi tidligere har været; men samtidig siger han, at der opnaas det Gode, at vi faar Mestbegunstigelsesret. Men det store Spørgsmaal er nu, hvor meget denne Mestbegunstigelsesklausul er værd under den nuværende traktatpolitiske Udvikling mellem Staterne. Hvis vi f. Eks. tænker os, at Rusland og Kina sluttede en særlig Traktat — hvor jeg forudsætter, at der er Told paa mange Artikler —, altsaa en særlig Traktat med Told paa Platin og Sølvræv i Kina og samtidig Told paa Te og kinesisk Porcelæn i Rusland, saa vilde Danmark som mestbegünstiget Stat nyde godt deraf, men vilde ingen Fordel have deraf; og paa den Maade kan der tænkes mangfoldige Forhold, hvor en Mestbegünstigelsesklausul — navnlig